Wychodzi dwa razy na tydzień

KORRESPONDENT

przy Gazecie Warszawskiéj.

HANDLOWY, PRZEMYSŁOWY I ROLNICZY.

DNIA 15 MARCA. № 20 ROKU 1848.

O SOLI

I JÈJ PRODUKCJI NA ŚWIECIE, A MIANOWICIE W EUROPIE.

(Dokończenie.)

Aczkolwiek znane są tak nadzwyczajne massy soli kuchennéj na ziemi, nierównie więcéj musi być ukrytéj. Dowodem tego są nieprzeliczone źródła słone tryszczące w pobliskości pokładów soli. O niektórych wiadomo ile wody wyciągają soli z wnętrza przez rozpuszczanie jéj w sobie;—ilości te są bardzo znaczne. Przykładem objaśnię to twierdzenie. Źródła solanki w Ciechocinku, chociaż jéj wody tylko 3 do 4 części na sto mają rozpuszczonéj soli, coroczme wydają warzonéj soli 100,000 centnarów; niezmylimy się przypuszczając, że tyleż soli ginie bezużytecznie; bardzo liczne bowiem źródła słabszéj nieco solanki nie są wywarzane; 200,000 centnarów tak wypłukiwanéj soli pod Ciechocinkiem, pod żadnym względem nie jest za wysoką liczbą; ogólnie przyjmują historycy że ziemia nasza trwa od 6,000 lat, a zatém w tém miejscu rozpuściła się bryła soli 1.200,000,000 centnarów ciężka. Z doświadczeń nader ścisłych robionych nad stałemi ciałami, rozpuszczonemi w wodach mineralnych okazało się, że zawsze są jednakòwemi Co za niezmierna massa soli musi być rozpuszczana na Podgórzu Karpackiem gdzie tryszcze 300 źródeł do najwyższego stopnia solą nasyconych, 20 do 25 na sto zawierających w sobie soli.

Wreście trzecie jest źródło soli kuchennéj ze wszystkich najznakomitsze. Zamierzam mówić o wodach oceanu oblewających $^2/_3$ powierzchni sferoidu ziemskiego. Wiele zastanawiano się nad głębokością morza, ale na wielu miejscach nie można go było zmierzyć. Sir James Ross zapuszczał sondę 25,000 stóp głęboko, a zatém przeszło milę i nie dotknął dna. Aczkolwiek wody morza zawierają małą ilość rozpuszczonych różnych soli, pomiędzy któremi przeważa sól kuchenna, ilość tych części stałych jest wszakże nader wielką. Brieslak obrachował onę przybliżenie; i według niego wynosi 19 000 bilionów centnarów, co ściśle odpowiada 140.200 bilionom stóp sześciennych; czyli kuli majacéj w średnicy 6.0,000 stóp, czyli 27 mil geograficznych.

Węgiel kamienny występuje w znacznych ilościach na małych przestrzeniach w stosunku do powierzchni ziemi; żelazo przeciwnie w małéj ilości jest na bardzo wielu miejscach. Massa soli w stanie stałym wyrównywa, jeżeli nie przewyższa ilości węgla kamiennego, gdy zaś dodamy do tego sól rozpuszczoną w wodach oceanu, massa onéj okaże się większą. aniżeli razem węgla i żelaza, a nadto ogólniéj rozdzieliła się po ziemi.

Sól kuchenna prostym sposobem bywa otrzymywaną. Jeżeli w łonie ziemi jest czystą, wyłamuje ją górnik, podobnie jak każdy inny kamień i oddaje do właściwego użytku; długiego potrzeba zachodu przy oddzielaniu onéj z wód; a nierównie mniéj pod błogiem niebem krajów południowych, aniżeli w strefie umiarkowanéj. We Francji południowéj. we Włoszech. Hiszpanji, Portugalji, wyciągają sól z wody morskiéj; wpuszczają onę do stosownie urządzonych sadzawek i trzymają do zupełnego wyschnięcia; wtedy na dnie osadzają się kryształy soli, które wybierane i na sprzedaż wystawiane bywają. W krajach nad morzem Baltyckiem leżących, nie wyciągają soli z wód morskich, ale z licznych źródeł solanki w różnych miejscach tryszczących Nie małych potrzeba zachodów, by sól czystą otrzymać; w tym celu rozległe a kosztowne są przyrządzenia. Powystawiano rozległe budynki, często na ćwierć mili długie, całkiem wypełnione cierniem. Na wierzch w tych wysokich budynkach wyprowadzona, spada zwolna słona woda, i w tym przebiegu parując woda, coraz więcéj zawiera soli; po powtórzeniu kilka razy tego procesu, solanka do najwyższego stopnia nasycona, zostaje dopiero wygotowywaną, a sól oddzielaną. Pomimo kosztownych budynków cierniowych, które trafnie nazwano tężniami, od tężenia surowicy czyli słonéj wody; pomimo kosztownych tężni, i niezmiernéj ilości drzewa do warzenia potrzebnego; koszta warzonéj soli czyli warzonki nie są wielkie; wynoszą powszechnie od 2 do 5 zł.; koszt prawie równy, a często i większy trzeba często ponosić za przewóz.

Że sól nadzwyczajnie obficie jest na świecie rozrzucona, służyć może za dowód, że każde prawie państwo europejskie posiada ją na swą potrzebę, a jeżeli nabywa jéj od innych, pochodzi to z trudności lub kosztowności przewozu. I tak Rossja pomimo swego bogactwa soli we wschodnich częściach nabywa 1,000 000 centnarów od Anglji; przewóz na morzu tańszém czyni nabycie aniżeli sprowadzanie na lądzie z wschodnich części kraju. Ale przejdźmy do liczb, bo te są najmocniejszym dowodem ogólnych zdań.—W zeszłym roku wydał Karsten dzieło poświęcone temu koniecznemu minerałowi dla utrzymania bytu człowieka, w którym z wielką oględnością, znajomością przedmiotu i rzadką pracą zebrał to wszystko prawie, co napisano o soli. Aby to wielkie dzieło wykonać, już od początku swego życia zbierał cokolwiek tylko napisano o soli w najrozmaitszego rodzaju dziełach geologicznych, poświęconych warzelnictwu, w nieprzeliczonych podróżach wychodzących we wszystkich językach, mianowicie też w angielskim i francuzkim. Przewodnicząc Karsten w państwie Pruskiém hutnictwu, zajmował się głównie sterowaniem hutnictwa żelaznego i warzelniami soli; obok nader rozległych czynności urzędowych, zajęty ciągle badaniem teorycznéj strony swego urzędowania, skreślił nacechowane rozległém doświadczeniem dwa nader ważne dzieła, jedno poświęcone hutnictwu żelaznemu, drugie soli. (*) Podziwiamy czytając mianowicie ostatnie dzieło, ową nieprzeliczoną ilość najróżnorodniejszych autorów powymienianych. Podobne dzieła mogą być tylko wykonane w ogniskach wiadomości ludzkiéj, w głównych stolicach rozumu. Ale w każdym ludzkim utworze jest i słaba strona. Nadarmo szukałby kto w dziele Karstena nowych pomysłów nad powstawaniem pokładów soli w twardéj skorupie ziemskiéj, albo metod jak warzyć słone wody. Z wielką bystrością wszystko co jest wiadomém o soli zebrał w jedną dzieło, i z niego to można

---

(*) Ueber das Vorkommen und die Gewinnung des Kochsalzes auf der Oberfläche der Erde. Berlin 1846 r.

powziąć dokładną a zupełną wiadomość o tym ważnym minerale. Ale jak wszystkie zbiorowe dzieła nierównie jest wypracowaném; w miarę materjałów rozszerza się, daje jasny obraz stosunków geologicznych różnych krajów, opisuje jak sól leży w ziemi; wymienia różne sposoby wydobywania onéj, warzenia słonych wód, mówi gdzie się sprzedaje; daléj są tam i obszerne wiadomości statystyczne czerpane pospolicie ze źródeł urzędowych. Wiadomosci o Anglji, Francji, Niemczech, Włoszech, Polsce są obszerne, oznaczające niepospolitą ścisłość: o Hiszpanji, Turcji wiadomości te mniéj są dokładne; dorywcze tylko o krajach azyjatyckich, afrykańskich, amerykańskich. Z tego czynią wyjątek Stany Zjednoczone Ameryki północnéj, gdzie cywilizacja, a za nią w parze idące razem urządzenia odpowiadające europejskim, urzeczywistniają wielkie zadanie chrześcijaństwa, uszlachetnienia rodu ludzkiego.

Wymieniając produkcją soli krajów europejskich, trzymałem się dzieła Karstena; z tego obrazu okaże się, co za środki rozmaite państwa posiadają, i co na zwiększenie soli wpływa — Produkcja roczna soli w Europie jest następująca:

Portugalja aczkolwiek posiada liczne źródła surowicy nie wyrabia z nich soli, tylko z wody morskiéj. W tym celu założone zostały w ośmiu miejscach stawy do parowania wody morskiéj, z których otrzymują rocznie soli 5,000,000 centnarów berlińskich. Sól ze St. Ubes uchodzi za najstosowniejszą do solenia śledzi i szczególnie jest poszukiwaną.

Hiszpanja. Kraj ten obfitujący we wszystkie płody przyrody posiada niezmierne bogactwo soli. Nietylko potężne pokłady soli kamiennéj, ale nadto źródła słone i saliny morskie produkujące razem rocznie 6,000,000 centnarów; z tego bywa sprzedawanych za granicę 4,500,000.

Francja nierównie mniéj posiada soli od Hiszpanji; gdyby się ograniczała na sól kamienną i warzonkę, potrzebowały znacznych ilości z zagranicy; atoli południowe położenie nadmorskie zaopatruje ją obficie solą. Według urzędowych sprawozdań wydobyto w roku 1840 soli 3,630,800 met. centnarów; z tego zaś 3,200,800 met. centnarów z wody morskiéj, a 430,000 soli kamiennéj.

W Wielkiéj Brytanji od zniesienia monopolu nie można z pewnością oznaczyć ilości soli potrzebnéj na użytek wewnętrzny w fabrykach, rolnictwie i do chowu bydła; ilość wywiezionéj soli znana jest z zupełną ścisłością. Opierając się na dawniejszych datach statystycznych, w czasie trwania monopolu soli, nie zmylimy się przyjmując, że konsumcja roczna Wielkiéj Brytanji wynosi obecnie około 4,500,000 centnarów. Temu znacznemu podwyższeniu sprzyja szczególniéj nizka cena; centnar bowiem soli kosztuje 2 szelingi czyli 4 złp. Wywóz roczny soli dochodzi do 5,000,000 centnarów; z téj ilości nabywały następujące kraje w latach 1840 do 1842 r.

	1840	1842
PÓŁNOCNA EUROPA.		
Rossja	790,000	850,000
Szwecja	17,000	16,000
Norwegja	64,000	79,000
Danja	292,000	262,000
Prussy	470,000	570,000
Niemcy	170,000	100,000
Niderlandy	500,000	270,000
Belgja	450,000	400,000
POŁUDNIOWA EUROPA.		
Wyspy Azorskie. Hiszpanja, Morea. Turcja	6,000	8,000
Australja i Nowa Zelandja .	90,000	30,000
AFRYKA.		
Egipt	10,000	500
Pobrzeża zachodnie . . .	170,000	160,000
Przylądek Dobréj Nadziei .	11,000	4,000
AMERYKA PÓŁNOCNA.		
Kolonje angielskie . . .	780,000	500,000
Indje zachodnie angielskie .	38,000	29,000
Wyspa Kuba	10,000	10,000
Stany Zjednoczone	2,430,000	1,900,000
Południowo amerykańskie kraje jakoto: Texas, Guatimala, Mexyk, Brazylja, Chili, la Plata	15,000	7,000

Pomimo tego Anglja sprowadza rocznie 200,000 cent. soli z Portugalji i Hiszpanji.

Niderlandy prodokują rocznie soli morskiéj 600,000 cent.

Danja 40,000.

Niemcy nadzwyczajne obfite posiadają pokłady, zawarte głównie w formacji triasowéj; sole alpejskie znajdujące się w Salzburgskiem i w Tyrolu, niewiadomo do jakiego pokładu ziemi należą: zdaje się, że są błota wybuchowe czyli Salsy pomiędzy czerwonemi marmurami dobyte.

Produkcja roczna każdego z państw składających Rzeszę Niemiecką jest następująca:

Holsztyn-Szleswig	40,000
Meklemburg	75,000
Prussy	1,700,000
Hanower	368,000
Brunszwik	24,000
Schwartzburg-Rudolfstadt	60,000
Lippe Detmold	28,000
Waldeck	4,500
Sachsen-Meiningen-Hildburghausen	82,000
Sachsen-Weimar-Eisenach	30,000
Sachsen-Coburg-Gotha	35,000
Reuss-Schleiz	32,000
Hessen Cassel	189,000
Hessen Darmstadt	266,000
Wirtemberg	732,000
Badeńskie	336,000
Bawarja	782,000
Kraje niemieckie austrjackie	2,088,000
Razem	6,883,000 cent.

Szwajcarja nabywała dawniéj sól z Austrji, Bawarji, Wirtemberga Badeńskiego, a głównie z Francji. W nowszym czasie rozpoczęto liczne świdrowania, szczęśliwym skutkiem uwieńczone i teraz większą część swych potrzeb własną solą zaopatruje; rocznie produkuje 230,000 cent.

Włochy obficie posiadają sól kamienną i morską, jak to roczna produkcja różnych państw tego półwyspu okazuje:

	warzonka	kamienna	morska	razem.
Sardynia	20,000	—	950,000	970,000
Parma	64,000	—	—	64,000
Państwo Papiezkie	—	—	610,000	610,000
Toskańskie . . .	140,00	—	54,000	194,000
Neapol i Sycylja .	—	400,000	2,700,000	3,100,000
W ogóle . . .	224,000	400,000	4,314,000	4,938,000

Siedmiogród, Węgry i Galicja. Na obydwóch pochyłościach Karpat kryją te góry nadzwyczajnie potężne pokłady soli, i dla tego słusznie nazwaćby je można łańcuchem solowym. Ponieważ nadzwyczajnie łatwo można dobywać sól w tych górach, produkcja onéj stosuje się tylko do potrzeby wewnętrznej i zewnętrznéj. Na północnéj pochyłości Karpat wyrabiają rocznie soli kamiennéj 1,132,000 warzonki 826,000 cent., na południowéj zaś soli kamiennéj 775,000 warzonki 338,000 cent. Z tego wychodzi do Pruss 125,000 cent. do Królestwa Polskiego 710,000 cent.

Produkcja zatém karpacka, zmieniona na wagę berlińską wynosi centnarów berlin. 3,346,000 całéj Austrji razem z 2,088,000 cent. z prowincyj niemieckich dochodzi 5,400,000 cent.

Mołdawia posiada nadzwyczajnie obfite pokłady soli, rocznie produkuje 380,000 cent.

O produkcji rocznéj w Turcji nie masz żadnych pewnych wiadomości; w Albanji wyciągają sól z wody morskiéj.

Grecja wyrabia 200,000 do 400,000 cent. rocznie.

Królestwo Polskie, ma warzelnią soli tylko w Ciechocinku, w któréj rocznie około 100,000 cent wyrabiają warzonki.

W Rossji, na wielu miejscach i obficie znajduje się sól kamienna i słone źródła; następująca jest produkcja roczna różnych gubernij.

Permska warzonka na skarbowy rachunek	332,000 cent:
— — prywatny	1,360,000
Wołogda	36,000
Archangielska	6.000
Jenisejska	14.000
Irkucka	66,000
Nowogrodzka	40,000
Orenburg, sól kamienna	144.000
Georgja	20.000
Bessarabia; sól morska	150,000
Taurya	3,500,000
Astrachan, sól stepowa	416,000
Saratowska	416,000
Tomska	3,000

Roczna produkcja wynosi 7,000,000 cent.

Produkcja całéj Europy (prócz Turcji), wynosi około 46,000,000 cent. berlinskich, a łącznie z Turcją nieomylimy się przymując 50 miljonów centnarów.

O innych częściach świata nieposiadamy pewnych wiadomości, tyle tylko wiadomo, że sól dobywają na nieprzeliczonych miejscach w Azji. Kopalnie Tuzkiéj nad rzeką Halys wydają rocznie 150 do 200 000 centnarów; na wyspie Cyprze wyrabiają z wody morskiéj rocznie 600,000 cent, w Indjach wschodnich na wielu miejscach są kopalnie soli. Jeszcze mniéj posiadamy wiadomości o Afryce; na całem północném pobrzeżu w licznych miejscach są kopalnie soli w Trypolis, Algerji, w Marokko. Skąd mieszkańcy środkowéj Afryki sól otrzymują? nic niewiadomo. O Ameryce, nierównie pewniejsze są wiadomości, a mianowicie téż o Stanach Zjednoczonych, stojących na równi z ucywilizowanemi państwami Europy. W r. 1830 wydobywano rocznie 2,000,000 cent., liczba ta nadzwyczajnie powiększyła się; w wielu prowincjach składających tę Rzeczpospolitą potroiła się nawet: ale jeszcze w r. 1840 potrzebowała 4,000,000 cent. z zagranicy; w r. 1841 zmniejszyła się ta liczba do 3 400.000 cent. O południowo-Amerykańskich państwach, nie masz bliższych wiadomości.

L. Z.

OPISANIE TORFU, SPOSOBÓW WYDOBYWANIA I UŻYTKOWANIA.

(z *Tyg. Rol. Przem. Lwow.*)

Torf powstaje w skutku gnicia roślin pod wodą. W okolicach błotnistych rosną podczas lata rośliny, które następnie gniją w wodzie, wydając warstwę istoty węglistéj, zwiększającéj się stopniowo w ten sposób, że z czasem bagnisko załazi mułem, a na powierzchni tego mułu na nowo powstają rośliny, które znowu gnijąc, zwiększają tym sposobem ilość torfu aż do wypełnienia łożyska wody. W strefach ciepłych torf szybko powstaje, w zimnych tworzy się bardzo wolno. Co się tyczy części składowych torfu, znajdują się w nim: massa węglista, piasek i sole; z pomiędzy tych ostatnich dosyć często zdarza się widzieć w nim siarkan żelaza i siarkan wapna czyli gips. Oprócz tego torf zawiera w sobie kwasy octowy i fosforowy, oraz pewnego gatunku żywicę.

Torf z pozoru okazuje się nam jako istota brunatna, lekka, gąbczasta w któréj widocznie spostrzegać się dają rośliny z sobą poplątane. Co do grubości warstw torfu, to w Holandji dochodzą niekiedy do 30 stóp. Przy wydobywaniu torfu odłączają warstwy wierzchnie, stanowiące torf podlejszy, od środkowych, jako więcéj węgla w sobie zawierających; samo zaś wydobywanie prostym odbywa się sposobem, przez wyrzynanie torfu na cegiełki, które się suszą na słońcu.

Co do użytku torfu, wiadomo iż ten podług Klaprota zawierając w sobie 20 na sto węgla, jest ważnym materjałem opałowym; zarzucają mu jedynie to, że paląc się wydaje woń nieprzyjemną; czemu jednak zaradzić można przez urządzenie stosowne ognisk. W rzemiosłach korzystnie służyć może do wypalania cegły, wapna a nawet i wyrobów garncarskich; w ostatnim przypadku gdy mocnego potrzeba płomienia, ukończa się robotę przez użycie drzewa. W ogólności torf daje temperaturę stałą, niezmieniającą swego natężenia, a jeżeli będzie w dobrym gatunku, tworzy tyle ciepła, ile drzewo pod równą wagą uważane.

Niedogodności przy opalaniu torfem nikną przez jego zwęglenie; sposoby zaś zwęglenia są takie same jak i drzewa. We Francji pan Blavier na wielką skalę zwęglając torf w walcach surowcowych ustawionych w piecu, gdy drugi koniec tychże walców wchodził w beczkę zamkniętą, otrzymał ze 100 kilogramów (150 funtów) 40—41 węgla, w którym znajdował się popiół. Węgiel ten przypadał po cenie węgla drzewnego, lecz więcéj wydawał ciepła. Powyższy węgiel powinien być dobrze wystudzony, gdyż zapala się w zetknięciu z powietrzem. Aby jednak korzystnie i tanio odbyć zwęglanie, użyćby potrzeba pieców znanych pod nazwiskiem pieców Szwarca.

W gatunkach torfu rozróżniamy:

Bagnowy, natrafiany w bagnach, z mchów powstały.

Łąkowy, z roślin trawiastych nad rzekami się znajduje.

Drzewny, powstały z części drzew w czasie wezbrania wód w miejsca niższe naniesionych.

Łowiony, to jest z mułu torfowego, znajdujący się w kanałach i wodach stojących. Ostatni wydobywa się sieciami mocnemi i gęstemi, a po osiąknieniu z wody, wygniata się w formach.

Torf jest rozmaitéj dobroci: najlepszy, który w stanie suchym największą ma wagę, o ile jéj nie zdradza piasek z miejsc wzgórzystych z wodą naniesiony i przeciwnie, najlżéjszy jest najgorszym i ten nazywają ślimacznym. Podług dobroci jego stopa sześcienna waży od 17—33 funtów. Podług doświadczeń 75—65 niekiedy nawet 56 stóp sześciennych torfu najlepszego pod względem opału, wyrównywają jednemu sążniowi po 108 stóp sześciennych z przestworami drzewa sosnowego szczapowego.

Ponieważ po wydobytym torfie, miejsca na nowo torfem zarastają, zatem kopalnie torfu, torfowisko czyli torfiarnię na podobieństwo cięć rocznych na 180—200 kwater, czyli równych działów urządza się. Przedewszystkiém przedsiębierze się wybicie rowów osuszających, a następnie rowów przerzynać mających całą kwaterę do użytkowania rocznego wyznaczoną.

Rznięcie, to jest kopanie torfu uskutecznia się pługiem, za użyciem czterech robotników razem pracujących w jednym rowie:

Pierwszy, uprząta powierzchnię rowu z darniny.

Drugi, narzędziem zwanem siekacz, przecina pierwszą warstwę torfu na kawałki podług miary przepisanéj. Siekacz, jest to rydel żelazny 6 cali wysoki u którego ostrze końcowe 12 cali, boczne zaś 6 cali długie.

Trzeci, narzędziem zwanem nakładnik, kawałki torfu przeciętego ze spodu podrzyna i na bok odkłada. Nakładnik jest to rydel 12 cali szeroki, służący do podrzynania kawałków torfu, już poprzednio siekaczem przeciętych.

Czwarty, kawałki torfu grabiami ujmuje, składa na taczki i odwozi.

Torf kopie się na sztuki 12 cali długie, 6 cali szerokie i tyleż wysokie których sztuk cztery stanowi jedną stopę sześcienną.

Wykopane kawałki, czyli cegły, stawia się po 6 sztuk w kozły, podobnie jak cegły dla wysuszenia; po wyschnięciu zaś, formują się pryzmy po 500 sztuk torfu w sobie zawierające.

Po wykopaniu pługiem przez całą długość kwatery, pierwszéj warstwy torfu, na 6 cali głębokości, przystępuje się do wykopania niższych warstw w tém samém miejscu, i tak głęboko, jak pokład torfu

wystarcza, a cały pas na 12 cali głęboko z kwatery wykopany, nazywa się ławą. Po wykopaniu pierwszéj ławy, wydobywa się torf z drugiéj, i tak następnie przez całą kwaterę. Nakoniec jeżeli grunt po torfie znajdujemy niezdatnym na łąki lub ogrody, albo jeżeli go do tego celu użyć nie zamierzamy, w takim razie do dołów po wydobytym torfie, zsypuje się miał, to jest okruszyny torfu i warstwa darniowa ziemi z wierzchu zdjęta.

W torfowiskach, których osuszenie jest trudne, i gdy torf nie da się rznąć w cegły, wtedy torf wydobyty, nakładają w formy i prasą tłoczą, a taki torf zowie się tłoczonym albo prasowanym.

Torf wysuszony, jeśli jako materjał opaławy do robót kowalskich i hutniczych ma być użyty, skwarzą, to jest zwęglają czyli koksują, albo tylko prażą czyli sztucznie suszą, w piecach właściwych lub stosach.

Nowy rodzaj papieru.

Od dawnych czasów papiernie holenderskie były najsławniejsze w Europie, a teraz udało się Holendrom wynaleść pewien gatunek papieru, który łączy w sobie elastyczność pergaminu z przezroczystością szkła. Ten wynalazek może to sprawić, że będziemy mogli się obejść bez zwyczajnego, kruchego i kosztownego szkła krzemionkowego, ponieważ papieru tego nietylko można użyć zamiast szyb do okien, ale i do robienia źwierciadeł.

WIADOMOŚCI HANDLOWE.

ZBOŻE.

Z Kołomyi 2 marca. Cena pszenicy czelnéj jest tutaj nieco wyższą od téj, jaka była przed czternastu dniami; za to cena innych gatunków zboża spadła. Przyczyną tego zapewne jest nadzieja wczesnéj wiosny, i ta okoliczność: że zasiewy ozime po zniknieniu śniegu okazały się piękne. Szczególniejszy zaś powód, dla czego tutejsze ceny spaść musiały, zależy bardziéj, ile się zdaje od stosunku naszego cyrkułu do Węgier, gdzie także ceny zbożą spadły. Okoliczność zaś zmniejszonych w Węgrzech cen jest ztąd wiadoma, że węgierscy spekulanci za porozumieniem się z tutejszemi handlarzami zbożem, odstąpili z obopólną korzyścią od zawartych między sobą układów względem tegorocznéj dostawy zboża dla Marmarozkiéj kameralnéj administracji w Szygiecie; w skutek czego tutejszokrajowe zboże w znacznie już mniejszéj ilości do Marmarozkiego komitetu w tym roku wejść może.

Pokup zboża na targach jest nieznaczny, a cały dotyczący się handel małoco ożywiony. Posiadacze dóbr ziemskich wstrzymują się jeszcze z sprzedażą swych zbożowych zasobów, czekając na podniesienie się cen,—na targach zaś pojawia się tylko zboże przez wieśniaków przywożone.

Jeśli w najbliższym czasie i jare zasiewy pójdą składnie i pięknie poschodzą, tedy mnogiéj sprzedaży zboża po daleko niższéj jeszcze cenie z pewnością spodziewać się można.

Poznań 12 marca. Ceny zbożowe na tutejszym targu skłaniały się do podwyższenia w kilka dni po ostatniem doniesieniu naszém, ale w skutek świeżych wypadków na zachodzie znikła wszelka gotowizna, tak, że chociażby kto chciał kupować to nie mógł, a przez to ceny znowu się obniżyły. Dziś notować możemy. Pszenicę wedle dobroci na 2 tal. 5 sr. gr. do 1 tal 25 sr. gr. za firtel, (18 berlińskich metrów). żyto 1 tal. 5 sr. gr. za firtel. Kartofle 17 sr. gr. małych firtel, dużych 25 sr. gr. jeżeli zdrowe. Okowita podniosła się już była na 19 tal., jednakże spadła znowu na 17½ talara za 120 kwart. W ogóle wszystkich artykułów ceny są prawie nominalne, gdyż oprócz na codzienną bezpośrednią potrzebę, nikt nic nie kupuje.

Królewiec 8 marca. U nas od zamknięcia się żeglugi w końcu roku zeszłego interesa bardzo są ograniczone. Zapasy wszelkich gatunków zboża nieznaczne były. Obstalunków z zagranicy mało nadesłano, a dowozy z lądu i okolic ledwie wystarczały na pokrycie miejscowéj potrzeby. Pszenicy od końca roku zebrało się tu może 1000 do 1200 łasztów, które jednak w stosunku do obecnéj stopy cen za bardzo wysoko są trzymane, gdyż w styczniu jeszcze płacono 425 do 450 zł. gd. za czerwoną i pstrą pszenicę, kiedy teraz łatwoby kupić za 350 do 400 zł. gd. łasztów. Wielkie to szczęście dla naszego handlu, że okoliczni gospodarze mając pewną nadzieję, że ua wiosnę bardzo wysokie ceny zboża nastaną zatrzymywali w spichlerzach swoje zapasy. Gdyby nie to zdarzenie, mielibyśmy na składzie tyle tysięcy łasztów drogiéj pszenicy ile teraz set mamy, nieliczące innych gatunków zboża.

KURS GIEŁDY BERLIŃSKIÉJ.

Dnia 11 marca 1848 roku. PAPIERY.	żądają Tal.	płacą Tal.
Rossyjskie Inskrypcje w Certyf. Hamb. 4%	49	—
Rossyjsko-Angielska Pożyczka 5%	—	—
Polskie Obligacje Skarbu 4%	—	64½
„ Listy Zastawne	—	87½
„ Listy Zastawne nowe	—	87½
„ Obligacje Udziałowe	—	85
„ Obligacje 500 złotowe	66	—
Certyfikaty B. P. na Oblig. cząst. lit. A. 300 zł. 5%	—	—
lit. B. 200 „	—	—
procentowe	—	—

KURS GIEŁDY WARSZAWSKIÉJ.

Dnia 14 Marca 1848 roku.		ŻĄDAJĄ R. sr.	ŻĄDAJĄ kop.	DAJĄ R. sr.	DAJĄ kop.
1. WEXLE.					
Berlin 100 talarów	2 M.	—	—	93	90
Gdańsk 100 talarów	2 M.	—	—	93	—
Hamburg 300 b. m. k.	2 M.	—	—	141	90
Londyn funt sterlin.	3 M.	—	—	6	45
Lipsk 100 talarów	2 M.	—	—	—	—
Moskwa 100 rub. sr.	1 M.	—	—	100	—
Petersburg ditto.	1 M.	—	—	100	25
Paryż 300 franków	2 M.	—	—	76	35
Wiedeń 150 zlr.	2 M.	96	75	96	45
Wrocław 100 talarów	2 M.	—	—	93	45
2. MONETY.					
Rosyjskie Imperjały		—	—	5	25
Holender. dukaty nowe		—	—	2	98½
ditto stare ważne		—	—	—	—
Frydrychsdory Pruskie		—	—	—	—
Rossyjskie assygnaty		—	—	—	—
Austrjackie bilety bankowe za 150 złr.		—	—	—	—
3. PAPIERY.					
Obligi Skarbowe za 100 rs.		—	—	—	—
„ „ „ 4% rs.		—	—	—	—
Listy zastawne nowe białe daw. bez kup. (*)		—	—	—	—
„ „ nowe za 100		—	—	13	96½
Obligacje udziałowe na 300 złp.		—	—	—	—
Obligacje cząstkowe na 500 złp.		—	—	—	—
Certyfikaty Banku lit. B na 200 złp.		—	—	—	—
Serje wylosow lit. na — złp.		—	—	—	—
Dowody Kom. Centr. Likw. złp. 100		—	—	—	—

Wartość kuponu kop. 13⅔